

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRÓDA:

Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

Idő költsénde a lap szellemi részét illető minden közlemény. Késiratok s levelek vissza nem adódnak. Bérmentetlen levelek csak ismert közzététel fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben hárbos horvá vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 f. — Félévre 5 fr. — Negyedévre 2 fr 50 kr. — Egy hóra 1 fr.

HIRDETÉSI DÍJ:

Öt-hat-hoz postáér egyeztetel bérletét 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 kr. — Nyitász 4 hárbos postáér 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Rózsater, Kardos-ház, 16. szám.

Idő költsénde az előzetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és ahirdetmények. Hirdetések felvételnek helyben Zicheimann H. közvetítési irodájában is.

A trónörökös-pár Magyarországon.

(H.) A trónörökös-pár most már harmad izben rándult le hozzánk huzamos tartózkodásra, illetőleg utazásra. Fesztele-nül járja be az ország legtávolabb eső részeit: oly alkalommal, mely módot nyújt nekik a lakosság minden rétegével legközvetlenebbül érintkezni, az ország legelrejtettebb helyeit megismerni.

Örülünk ennek főleg azért, mert azok, kik uralkodásra hivatva vannak, csak addig szerezhetnek igazában közvetlen tapasztalatokat, míg az ország nehéz gondoljai vállaikra nem nehezdednek. Hajdan a trónörökösök az ország egy-egy részét előre kikap-ták kormányzásra, most a hatalom egysé-gének szüksége ezt nem engedi, és így a kormányzásra, uralkodásra való képességet a trónörökös részben csak katonai, részben csak társadalmi uton sajátíthatja el, és csak így szeresheti meg a nép rétegei helyzeté-nek és észjárásának, valamint érzelmeinek ismeretét, nemkülönben a földnek szeretetét, mi nélkül jó uralkodó nem is lehet.

Örülünk a trónörökös-pár erdélyi utjá-nak azért is, mert az ország egy-egy félre eső, vegyes nemzetiségektől lakott és leg-szegényebb részét keresi fel és így a fény-áryait is ismerni tanulja. A fenségek meg-látják ott a szegényt kunyhójában, mint küzd anyagi bajaival, tudatlanságával, a természet s czafolatát látják azok állitá-sának, kik elfogultságtól vezéreltetve eme természetes okokból eredő hátramaradást szándékos kormánypolitikának tudják be. Együttal ebből érzéket merítenek e bajok orvoslásának szüksége vagy legalább kimé-lésének nélkülözhetetlensége iránt.

Ennek az érzéknek, ennek a tudatnak nagy hasznát veszi az uralkodó, nemcsak mint a kegyelem és jótékonyág egyik for-rása, hanem mint a gyakorlati politika tenyezője is. Mert a nagy politika ugyan nem vehet irányt azoktól az apróseprő bajoktól, melyekkel a kis emberek küzde-nek, de mégis tekintettel kell azokra lenni, ha terveit homokra építeni nem akarja.

Örömmel néveli az is, hogy vegyes ajku lakosság közé ment a trónörökös pár ez alkalommal is. Láthatja, hogy nem hiu dicsekvés és üres frázis az, ha azt mondjuk,

hogy a magyar elem ez állannak fentartó és a dynastiának legerősebb támasza; hogy ennél van a politikai és szellemi töke tul-nyomó része, még azon erdélyi részekben is, melyekhez a túlzó románok speciális jogot formálnak, a minthogy most is egy pár fa-natikus román politikai tündetésre merie fel-használni a trónörökös pár utját, fitogtat-ván nemzetiségét akkor, mikor az uralkodó család tagjainak üdvözlétére mint állampol-gár siet és lobogtatni akarván idegen zászlót akkor, mikor Magyarországon van.

De szeretjük hinni, hogy az ily tapin-tatlan és gyerekes tüntetés annyira saját-ságos rögtönzése némely egyének, hogy a ro-mán nemzetiség sem helyesli már csak izlés és tapintat tekintetében sem, mert a politi-kát és pedig épen a törvénytelen politikát bekevernü egy tisztán ünnepi és a nemzeti-ségi kérdésekkel vagy a napi politikával ab-szolte semmi összefüggésben nem levő ak-tusba, valóban nagy ügyetlenség. El kell itélniük ezt azért is, mert ha az ultrák ott, hol csak loyaltást kell tanusítani, sem ké-pesek erre törvénytelen praetensiók és bo-szantó tüntetések nélkül, akkor csak illoya-litást árulnak el és így széttörök azt az egyetlen alapot, melyre még valamit törvé-nyesen építhetnek, az alkotmány és törvény jelen keretén túl menő vágyaik számára is.

Az efféle tüntetés egyébiránt a politi-kus előtt sem egyéb, mint szörványos jelen-ség, mely szükséges arra, hogy a figyelmet folytonosan éhven tartsa részünkről, de nem alkalmas arra, hogy komoly aggodalmakat keltsen fel, mert ha minjárt a románok közül többen osztozónak is azon aspirá-cziókban, melyeknek e tüntetéssel kifejezést akartak adni, sokkal időszerűlenebb, a nem-zetközi viszonyoknál és a monarchia belsez-vezetésénél fogva és napról-napra sokkal mesz-szibb esik czéljától, a magyar állam és dy-nasztia közötti viszony konszolidációjánál és a magyar nemzetiség fejlődésénél fogva, hogysen komoly aggodalmat kelthetnének a magyar politikusan és észszerűen táplál-hatók lennének a gyakorlati román politi-kusok által.

— A legtöbb adót fizető törvényhatóságai bizottsági tagok 1883. évre érvényes nevjegyzékének összeállítására tárgyában, a m. kir. bel-ügyminiszter, — mint az „Orsz. Ért.” írja, — a következő körrendeletet bocsátotta ki az összes törvényhatóságokhoz:

szulhatná meg magát férjén. Hiába; a bosszu eszközt nem találta.

A mit kívánt, — mert megjegyzendő, hogy Nadezsna nem volt valami köznapi asszony, — nem az volt csupán, hogy többé ne korbácsol-ják, és nem is csupán az, hogy valamikép megszabaduljon Dimitritől: ő keresve keresett valamely eszközt, melynek segítségével megto-rolhatta volna szenvedéseit és pedig szászo-rosan. Látni kívánta volna, miként szenvedti át Zsarneff az elvárhatózt minden fájdalomtól, de úgy am, mint az elvárhatózt szokták, tartó-san és szüntelenül. Mindazonáltal bajos hő-szónk, hiába keresett és fúrkászott mindörökke; természetlen esze, bármennyire is gyótré, nem fedezett fel semmi alkalmas módszert a bosszúra. És különben is, hogy teljesen élvezhesse bosszuját, úgy kellett intéznie a dolgot, hogy férje ne tudja, mely kéztől érkezik a csapás. Már-már kétségbeesett, nem talált semmi ma-gához méltót; és közel volt ahhoz, hogy va-lami közönséges bosszueszközhöz folyamodik, melynek felhasználása neemes természetvé: el-lenkezett: midőn egyszerre hirtérjedt, Moszk-vában, hogy a nagyherceg beteg, hogy a kösz-vénytól mozdulni nem tud, hogy rendes orvosi kijelentettek, miszerint nem segíthetnek rajta és hogy nagy jutalmakat és rendkívüli tiszte-ségeket ígér annak, ki egyetlen szenvedéseit csökkentheti, legyen az orvos vagy nem, bojár vagy paraszt.

Ez a hír épen csütörtöki napon terjedt el és Nadezsna épen kikapta részét a korbács-csal férje nagy mulatságára és melegegésére: a verés után azonnal elhatározta magát; a mit elkövetendő volt, az ugyan nem felett meg teljesen ohajának és álmának, de legalább

A köztörvényhatóságok rendezéséről szóló 1870. XLII. t. cz. 22. §-a értelmében a leg-több adót fizető bizottsági tagok nevjegyzékét az adóhivatalok hivatalo: kimutatásai alapján, minden év végével össze kell állítani, illetőleg ki kell igazítani; ugyanazon t. cz. 29. §-a alap-ján pedig a megválasztott, de időközben tag-sági képességeket elvesztett, valamint az idő-közben elhunyt, vagy leköszönt bizottsági ta-gok helyeit ugyancsak minden év végével be kell tölteni; ezen okoknál fogva figyelemzetni kívántam a törvényhatóságok, hogy a szüksé-ges intézkedéseket idejekorán és pedig a ként tegye meg, hogy a törvényszerű tárgyalások a törvényhatóságai bizottság legtöbb adót fizető tagjai 1883. évre szóló nevjegyzékének össze-állítására, illetve kiigazítására nézve lehetőleg f. évi szeptember hó végeig; a választott bi-zottsági tagok turesedésben levő helyeinek vá-lasztás utján leendő betöltése pedig f. évi december hó végéig multhatatlanul befejez-tessenek.

Habár részemről a m. kir. pénzügyminiszter urat egyidejűleg felkértem, hogy az ösz-szes adóhivatalokat odautasítani sziveskedjek, miszerint a legtöbb adót fizető bizottsági ta-gok nevjegyzékének összeállításához a fentidé-zett törvény 22. §-a értelmében szükséges hi-vatalos kimutatásokat a törvényhatóságoknak mielőbb megküldjék: mindamellett a törté-nhető késedelmek megelőzése czéljából felhívom a törvényhatóságok, hogy a szóban levő kimu-tatásoknak megküldése iránt az illetékes adó-hivatalok azonnal keressék meg.

A legtöbb adót fizető bizottsági tagoknak az 1883. évre kiigazított nevjegyzéke olyképen állítandó össze, hogy a bizottsági tagok nevei a fizetett adómenyiség szerinti sorrendben, annak kitüntetésével következze ek, hogy a sorrend megállapításánál, kiknek és mely jog-czimen számítottat adója kétszeresen; a vá-lasztott bizottsági tagok névsora pedig a fog-lalkozás és lakhely megjelölése mellett választó kerületek szerint állítandó össze. s ekként an-nak idején külön jelentés mellett ide felter-jesztendő.

— Az 1870. évi m. kir. nyereményköl-csön kötvényeinek tervszerű 44-ik visorsolása, minthogy f. évi augusztus hó 15-ike ünne-pnapra esik, az ezt megelőző napon, vagyis f. évi augusztus hó 14-én délelőtt 10 órakor fog a m. kir. lottóigazgatóság által (Budapest, fő-vámépület) megtartatni.

Az egyiptomi események.

Arabi pásza meghóulósáról szó sem lehet. Végső ellenállásra készüli. Lesseps Kairóba ér-kezett. A nemzetgyűlés megengedte Arabiának, hogy 50.000 embert besorozzon. Kairo erődté-sén éjjel is dolgoznak. A porta Angolország azon jegyzékére,

valami szokatlan volt és biztosan cselhoz ve-zetett.

Késedelem nélkül a palotába ment és a nagyherceg elé kívánt állitattani; azt mondá, hogy biztos orvosszert hoz a nagyherceg be-tegsége ellen Azonnal bebocsátották; Nadezsna a bórpanlagon nyugvó herceg lábához bo-rult. „Oh, uram!” mondá sopánkodva, „mert nem vagyok én férjem, holnap ki volna gyó-gyulva.”

A nagyherceg csodálkozva nézett, mire az asszony folytata:

„Igen, uram, hercegem, férjem a kösz-vény ellen egyetlen és biztos szert ismer; és egy hete sincs, hogy egyik jobbágyparasztunkat gyökeresen meggyógyította. El is hoztam magammal a parasztot, hogy tanuságot tegyen előtött szavaim igaz voltáról. Azonban uram, hercegem, Paulovich Dimitri azt állítja, hogy Orszországra java kívánja, hogy te meghal; és ezért nem akarja neked a gyógyszer-t kiadni.”

A nagyherceg meg volt lepve; de mint-hogy nem volt szokva megbizni alattvalói szá-vában, Nadezsnát letartóztatá és embereket küldött, hogy fogják el azonnal Zsarneff Dimitrit.

A mi bojtárunk épen álmából ébredt fel és heverészve gondolkodott, midőn belelétek hozzá a nagyherceg emberei. Ezek minden felvilágosítás nélkül, egy percznyi haladékot sem engedve, megfógták és a palotába hur-czolták.

— A gyógyszer! a gyógyszer! — ordítá a nagyherceg, a mint Dimitrit meglátta; a gyógyszer! vagy azonnal megkorbácsoltatlak! Dimitri szót an állt, meg sem mozcant.

— Nem hallok! — folytata Godunoff

mely az Arabj pását lázadónak nyilvánító ki-áltvány kibocsátását sürgeti, jegyzékkel vála-szolt, melyben kijelenti, hogy ilyenü kiáltvány elvben elfogadtatott, azonban csak a török csa-patoknak Egyiptomba érkezésekor fog kibocsát-tatni.

A hadügyminiszter elrendelte, hogy a szá-lítóhajok az itt összeállított négy üteg ágyuval utnak induljanak. E hajók Szalonikiban öt, Skutariban (Albánia) három zászlóalj gyalog ka-tonát vesznek fel és azután Alexandriába evez-nek. Rövid idő múlva további csapatok szállít-atnak Egyiptomba.

De a török csapatoknak Egy ptomba való küldése nem népszerű és a muzulmánok izga-gottsága nagyobb, mint a török-orosz háboru idejében. A porta készülete nagyon jelentekte-len. Parancsnokká Dervis pásza van kijelölve, de ő nem titkolja barátjai előtt, hogy mily kel-lemetlen reá nézve ez a megbízás.

Angolország és Franciaország meghívá-sára Olaszország egy inditvány előterjesztésé-vel válaszolt, mely a hatalmak által a Suez-csatornán való szabad hajózás megvédésére teendő intézkedéseket állapítja meg.

Ezt az inditványt valameenyi hatalom he-lyesli. Corti gróf olasz nagykövet utasítottat, hogy a jelzett inditványt a konferencia leg-közelebbi ülésében terjessze elő.

Az olasz inditvány két jellemző momentu-mot tartalmaz: A partraszállás, valamint min-den egyéb hadi intézkedés kizárását; Török-oroszot beelőrtve, valameenyi hatalom közre-működését. A rendőri szolgálat kizárólag a teu-geren és már előre megállapított szabályok szerint fog teljesített. Ha e szabályok elég-teleneknek bizonyulnának, a kabinetek fel-adata lesz ez iránt intézkedni.

A trieszti kiállítás megnyitása.

A trieszti kiállítás megnyitására már tegnapi lapunkban volt alkalmunk röviden megemlékezni; most különösen a magy a o s z t á l y a z, melyről a következőkben em-lékezünk meg:

A magy a o s z t á l y b a n Herich oszt. tanácsos, a magyar kiállitási bizottság elnöke következő beszéddel fogadta Károly Lajos főherceget.

Császári és királyi fenség! Ama meggyő-ződestől ha va at, hogy e század nemzetgaz-dasági és művelődési törekvései között is elő-kelő helyet foglalnak és jelentékeny hatást gyakorolnak az ipari és közgazdasági kiállitá-sok, a magy. kir. földművelés-, ipar- és keres-kedelmi miniszter bennünket, mint a magyar országos központi bizottság tagjait megbízott, hogy a fenséged védnöksége alatt rendezett kiállitás alkalmával a magyar kiállitók érde-keit képviseljük. E minőségünkben tőlünk tel-hetőleg oda törekedtünk, hogy a kiállitás ügyeit minden irányban előmozdítsuk és a mai ünnepély alkalmával azon óhajjal bátorodunk

herceg, — szörnyeteg, ki meg tudná gyógyi-ni urát és meg hagyja halni!

Es minthogy Zsarneff mindebből nem ér-tett semmit és felelni sem tudott, a herceg egy intésére megragadták és iszonyatosan meg-korbácsolták; aztán tömlőcbe dovták. Itt azt-an emberünk gondolkodott és kereste nyitjat annak, mi rajta megesett. Egyszerre, a nélkül hogy okát adhatta volna sejtelmének, mintegy ösztönszerűen felkiáltott: „Feleségem! Ez te-lesegem műve!”

Ezek után az egyik orvos lépett be a börtönbe, és megnyugtattni igyekezvén Dimitrit egyszersmind megmagyarázta neki, hogy mit várnak tőle...

— Oh, Istenem! Így hát el vagyok vesz-ve! — kiáltá Dimitri. — Soha az életemben semmit sem tudtam; és az orvostudományt meg kevésbé tudom, mint bármí mást. Oh... az atkozott asszony!

Es dühében ököire szoritotta kezét.

Ha Nadezsna e perczben látta volna fér-jét, — bármily követelő is volt különben, — bizonyára némi elégtételt talált volna állapotá-ban. De Nadezsna egy másik börtönben álmo-dozott e kaland vegeiről, melybe oly könnyel-műen bocsátkozott bele és melynek rossz ve-gét sejtte.

Amint az este beállt, a nagyherceg is-mét maga ele vezettette Dimitrit, ki sirán-kozva és obégtva, kegyelmet kert, azt mond-ván, hogy felesége gyalázatos egy asszony, ami oly igaz, mint a hogy az Isten az égben van és a herceg nagy és hatalmas. Ez azon-ban csak annyit hasznalt, hogy újra ötvenet vágta rá a korbácscsal és ismét a börtönbe vitték. Két hetig mindnap kétszer, reggel és este ily kelemetlenül bántak vele; s felesége

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Egy botcsinálta doktor.

— Orosz történet. —

Oroszország egyik első ismertetője — ha jól tudom, Olearius — beszéli, hogy Godunoff Boris nagyherceg korában élt Moszkvában egy Paulovich Zsarneff Dimitri nevű bojár, ki-nek felesége Ivanovna Nadezsna, magaviseletre nézve nem volt ment minden hibától. Dimitri, ki ismerte feleséget és tudta, hogy baján semmi sem segíthet, a rozspálunkában kereste a vi-gaszt, ama végső vigaszt, mely meghozza a feledést és a gyomorhajót; ezenfelül koronként időtöltésből és bűnhődésből néhány bosszuáló korbácsütést osztogatott vagy méretett méltat-lan életpárjára. Nadezsna kiabált, sirt és jaj-veszékelt, hogy a megcsalt férj szíven kívül minden más ember szíve megcsalt volna rajta, a pokoli hatalmakhoz kívánta Paulovich Di-mitrit; és mánap újra kezdte előbbi életét.

Egy idő óta azonban Zsarneff szokássá fogadta, hogy feleséget minden vasárnap és hétfőn ebéd után és lefekvés előtt megkorbá-csoltatta. Azt állította, hogy az eljárás neki rózsás álmokat okoz, és hogy így egyáltalán sokkal nyugodtabban alszik azon békes lelki-ismerethen, mely a meggett kötelesség folyo-mánya.

Nadezsda azonban, a miuthogy törvényen kívül szeretett, úgy szíve legbensőbb mélysé-géből gyűlölte a törvényt, mely férje képeben jelemt meg előtte; és a nap és ég minden órájában azon törté fejet, hogy mi módon bossz-

fenségedet a legtisztelendőbben üdvözölni, hogy a komoly és nemes eszme, mely a kiállítás alapját képezi, a legtávolabbi körökben is visszhangot keltsen és a termelő tényezők mind nagyobb gyarapítását vonja maga után.

A főherceg magyar nyelven következőleg válaszolt: Legmelegebb köszönetemet nyilvánítom a magyar központi bizottságnak hozzám intézett üdvözléért. Osztom a bizottság azon véleményében, hogy az ipar és közgazdasági kiállítások a közgazdasági és művelődési viszonyokra nagy befolyással vannak. Különös örömmel szolgál, hogy a trieszti kiállítás megnyitására, az ipar- és közgazdasági termelés haladásáról meggyőződést szerezhetek magamnak és azon óhajnak adok kifejezést, hogy az egész osztrák-magyar monarchiára nézve a legjobb siker koronázza.

Harsány eljenzés követte e szavakat s ezzel a megnyitási ünnepélyesség hivatalos része véget ért. Károly Lajos főherceg, tábornoki egyenruhát viselt, míg a vele volt Salvator Lajos főherceg gyalogezredesi, István főherceg pedig tengerészeti ruha volt.

A kiállítás megnyitása előtti nap ünnepély volt a magyar császárnak, hová a magyar bizottság a kiállítás tisztviselőit barátságos látogatásra hívta meg. Ott voltak Preitiss helytartó, Dimmer alpolgármester, Pauner tengeri nagytiszt, Reinelt, Morporgo és sok kiállító. Az ételek mind magyarosok voltak, magyar borral és cigányzenével fűszerezve.

Miklós magyar kir. kiállítási biztos szözlő először; magyar nyelven üdvözölve a vendégeket. Ezután Herich Károly m. kir. földm., kereskedelem- és ipartügyi miniszteri osztálytanácsos, mint a magyar kormány képviselője olasz nyelven a triesztiakat elvette mire Preitiss helytartó szintén olaszul felelt. Köszöntéi mondog mindazoknak, — így szözlő — a kik követték a meghívást, hogy vegyenek részt a trieszti kiállításban, kik közreműködnek abban, hogy Trieszt oly ünnepet üljön, mely Ausztriával való dicsőséges összeköttetését illeti s mely új fejlődés korszakát inaugurálja. A virágzást, melyet Trieszt követel, nem magának követeli, hanem az egész birodalomnak, mint az egész monarchia jólétének közvetítője és terjesztője, hogy a homi ipart az egész világon ismertté tegye. — Különösen köszönetet mondok a magyar kormányoknak és a magyar kiállítóknak.

Beszédet zajos eljenzés követte.

A trónörökös-pár Erdélyben.

(P. N.) A trónörökös pár érkezése volt július közpe óta megnyűnkben a közbeszéd fő tárgya. Tanakodtak, vitakoztak, hogyan lehetne őket legméltyóbban fogadni, úgy, hogy megfeleljünk régi jó hírnevünknek. A sok tanácskozás azonban majd megártott a dolagnak — az öltözökre nézve. Kazinczy-nadrág, attila, kalpag és kard lett volna a díszöltözöt, mások frakk, némelyek szalon-ruha mellett nyilatkozta, míg végre elhatározták, hogy egyszerű fekete magyarban, vagy pedig szalon-öltözötben jelennek meg, kik készek a hivatalos személységeken kívül a főséges megerkezőket fogadni.

Végre 30-ika lett. Már 29-én tódult mindenki, ki csak tette, Hátszegre, hogy ott lehessen a nagy napon.

A máskor oly csöndes elhagyott váraknál indóház a napon kopott toilletjeit fényes ünnepélyre váltta föl. A tetők zászlókkal, az ablakok, a peron szőnyegekkel valának díszítve, a folyosó pedig világos fenyőerdővé változott. Benn nagy sűrűség uralkodott, künn pedig mintha vándorútt utott volna tanyát. Az indóház előtti szabad tért, a Déva s vidékéről külön vonaton érkezettek foglalák el.ők a kiváltságosok, kiket köteből rögtönzött kerítés védelme a jobb helyeket irigyelők in-

nyargalt; a másik a Volga irányban; a harmadik pedig a Jesna erdejebe vágatott; és mindegyiknek meg volt parancsolva hogy valamely kijelölt helyről hozzon egy csimó füvet és mindenféle faleveleket. Midőn a sok fiú együtt volt, mind bele vetette egy katlan vizbe és megfőzte. A főzedekekből aztán fürdőköt csináltak a nagyherceg számára. A herceg az első fürdő után mindjárt kisse jobban érezte magát; és azonnal meg is korbácoltatta új orvosát, hogy miért váratta ez ily sokáig a gyógyulásra; aztán pedig elhalmozta ajánlásokkal, meghálalándó neki a szerzett könynyebbülést.

A kösvény rohama valószínűleg véget ért volna amugy is, — mert époly kevéssé hiszek a háziseregek erejében mint Paulovich Dimitri maga, — elég abból anyi, hogy a nagyherceg meggyógyult, talpraállt, és Zsarneff Dimitri hazatért lakába a herceg első tiszteltbeli orvosának címével.

Amint Dimitri haza ért és ahogy legelőször megpillantta feleségét Nadezsant, rendkívül nagy kedve volt azt megfajítani; de meggondolta, hogy ha ez nem sikerülne neki teljesen, még sok kellemetlenség támadhatna belőle; és mint tapasztalaton okult ember így szözlő magában: „Nem nem; határozottan mégis csak jobb lesz megbocsátani és békében élni!”

És azóta, így végzi a krónika, e két példaszér házasárs boldogan élt egymás oldalán, gazdagok voltak, uruk, hercegük szörette, rangtársaik tisztelték, és mindenki nagyra becsülte őket.

Kállay közös pénzügyminiszter utazása Boszniában.

Szerajevóból aug. 1-től táviratozzak: Kállay közös pénzügyminiszter 9 és fél órakor a Bosna-vasutall Zeniczába érkezett. Az összevált hatóságok és nagy tömeg élénk „zsivó” kiáltásokkal fogadták. A polgármester üdvözölte a minisztert és azon reménynek adott kifejezést, hogy a tett intézkedések az ország jólétét hathatósan fogják előmozdítani. Kállay miniszter köszönetet mondott a fogadtatásért és kijelentette, hogy az ország érdekében jött Boszniába.

A kocsiikat, melyeken a miniszter és kísérete tovább utazott, banderium kísérte, melyhez több bég és pápa is csatlakozott. Buzovaczában, hol diadalív volt felállítva, a hatóságok és a lakosság várták a minisztert, ki a rövid beszédek meghallgatása után Kiseljakova utazott, hová 2 órakor érkezett. Negyed órai pihenés után Blazujba utazott. Községről-községré banderiumok kísérték.

Szerajevóból 60 kocsi ment Kállay miniszter elé, kit Blazujba a metropolita, egy kanonok és a szerajevói polgármester üdvözölt. Beláthatlan kocsi sora és festői lovascsapatok kíséretében este 7 órakor érkezett meg a miniszter Szerajevóba, melynek lakossága sorfalat képezve, élénk üdvözlésekkel fogadta. Dahlen tábornok a hatóságok elen a minisztert a számára bérelt lakásban fogadta és üdvözölte.

Az egyiptomi hadsereg.

A rendes egyiptomi hadsereg tudvalevőleg e század elején Mehemet Ali pasa által teremtettet. Miután Mehemet Ali Egyiptomot meghódította, a mamelukok hatalmát megtörté és a szultán által Egyiptom kormányzójának elismertette, azon meggyőződésre jutott, hogy Egyiptom feletti uralmát biztosan csak úgy tarthatja meg, ha egyöntúti hadsereg felett rendelkezik, mely teljesen független legyen az eprusi, thesszali és macedóniai ujonczásoktól, a honnan eddig csapatait szörette.

Az ujoncz szervezett hadsereg legelső tisztje Selve ezredes volt, ki születésére nézve francia volt s később Szolimán név alatt európai hírnevet szerzett magának. Ő oktatta az első ujonczokat, melyekből egyelőre két ezred kere eit sikerült egybeállítani.

A legelső katonai iskola Kairótól messze, Ispehben, Felső-Egyiptomban állítottatott fel Kairóban ily iskola felállításá veszelylel járt volna. Mindenekelőtt ily iskola felállításá nyugtalanította volna az arautákat, kik látván az iskola célját, azonnal tisztában lettek volna azzal, hogy a hadsereg új alapokon szerveztetvén, ők feleslegesekké válnak. De másrésztől a kísérlet meg is búsulhatott, s Mehemet Ali pasa nem akarta, hogy e megíusult kísérlet által tekintélye kisébedjek azok szemében, kik minden európai intézménynek esküdt ellenségei voltak.

Az új iskola, melyben 4—500 növendék tanult, nagybárá törökök és cserkeszek, Szolimán bej parancsnoksága alá helyezettett, ki néhány olasz, német és francia tiszt közreműködése mellett a katonai iskolát igen kitűnő intézetté emelte, melyből Mehemet Ali pasa legkiválóbb tisztjei kerültek ki. A mint a szükséges számú tisztet kellőké ki voltak képezve, a szükséges ujonczokat az országban összevgyűjtötték és az így alakított két ezred képezte a későbbi egyiptomi hadsereg magvát.

Az egyiptomi hadsereg minden katonája, a táboroktól kezdve lefelé az utolsó katonáig török, vagy cserkeszek voltak. A cserkeszeket a pasa vagy mint rabszolgákat vásárolta, vagy a czitadellában meggyilkolt mamelukoktól elvett cserkesz rabszolgák soroztatott be a hadseregbe. A tisztek között egyetlen egy egyiptomi nem volt, s még az altisztek körében sem lehetett egyiptomit találni. Csak később, midőn a szükség ezt elkerülhetlenül tette, soroztatott be egyiptomiakat is, de ezek altiszti vagy tisztí rangot csak akkor nyerhettek, ha törökül beszélni és írni tudtak.

A közkatonákat akként szörették, hogy török basibozukok faluról-falura jártak és a fegyverviselesre képes embereket besorozták. Az orvosi vizsgálat után az alkalmasoknak talált ujonczokat török lovasok 10, 200, 300 főből álló csapatokba Ispehbe kísérték, a hol besoroztatott a két ezredbe.

Az egyiptomi lapályokon lakó nép azonban évszázadok óta fel volt mentve minden katonakötelezettség alól s a többszöri hódítások alatt nem vitették katonának Természetes, hogy ily körülmények közt igen nagy lett a szökevények és a magukat megcsönkítők száma. Miután azonban igen nagy büntetés szabottat a csönkítőkra néha kivégzés is, a nép lassankint kibékült a hadseregbe való besoroztatással.

Az új ezrednek az Arábiában kitört háborúban kellett kiállaniuk a próbát. Az egyik azonban föllázadt, meggyilkolta tisztjeit és Kairo ellen indult. A lázadókat basibozukok térítették észre; a másik ezred lázadása Arábiában veretett le hasonló módon. Az első ezred fellah legénységének fellah katona volt vezére, a kinek természetfölötti hatalmat tulajdonítottak; de a török lovassággal való első összeütközés alkalmával megszaladtak a fellah és haza mentek. Az illetőket összefogdosták, megfízedeltek és besorozták a szervezésben levő ezredbe, a másik ezred, midőn az ellenséggel, a vahabítákkal szemközt állott, legyilkolta tisztjeit. De a törökök végre hatalmat vettek rajta és Kairóba küldték. Ezt az ezredet Moreába küldték aztán, a honnan nem tért vissza, mert mindenkor az első harcvezető allítottatott és teljesen megsemmisítet-

tett. Hosszu ideig az ezred száma üresen maradt.

Mindenki tudja, hogy miképen küzdött az egyiptomi hadsereg Moreában, Kréta szigetén és Szíriában, hogy mekkora kitartással harcolt a vahabíták ellen és hogy ezt a sectát hét évig tartó elkeseredett küzdelem után megsemmisítette, hogy Szenubáron át Afrika belsőjébe hatolt az egyiptomi hadsereg, hogy miképen küzdött Sumlában és Szebasztopol mellett. Azt azonban kevesen tudják, hogy Szaid pasa kormányzásán, vagyis 1854-ig egyetlen tisztje sem volt fellah és hogy a hadjáratokban mindenkor az ellenség és a basibuzukok közé állították, mert nem bíztak benne. Az a félelem, hogy a török lovasok lemeszáróják őket, bátrakká tette őket és szeml' néztek az ellenség fegyvereiből jövő halállal.

Az egyiptomi nép főképen földmives és legkevéssé sem harcias. Egyiptom története azt bizonyítja, hogy az a hódító, a ki megelégedett Egyiptommal és nem vonta hatalmának körébe Szíriát, Arábiát vagy a berber tartományokat is, sokáig nem tarthatta meg Egyiptomot. Mehemet Ali pasa is ezre ezt, azért iparkodott megszerezni Szíriát. De az arab birodalom eszméje Ibrahim pasa agyában szülemlett meg, a ki néhány francziától, e nagy fejedelem bámulótól, nyerte és ez az eszme nagy hódítást tett azután.

A muszka zsoldosok.

Lengyel lapok a lemergi pörrel egyre foglalkoznak még. A Dziennik a hiányos vizsgálatról ír a letárgyalt felségáruitási pörben és sajnálja, hogy a vizsgálat folyamában a sajtótörvény értelmében meg volt tiltva ebben a dologban írni; sok tévedéstől meg lehetett volna menteni a vizsgálo bíróságot. A lemergi perben mindjárt kezdetől fogva érezhető volt a helyes információ hiánya.

A mi itt mindenki előtt ismeretes volt, s a mire Ignatiev kormánya alatt az összes lengyel lapok figyelmeztettek, hogy ugyanis Ignatiev igazgatásával egész Gácsországot aláaknázni szándékozik, arról a reindörös nem akart tudomást venni különben nem járhatta volna be Dobrzanski Miroslaw szabadon egész Gácsországot és nem tehettek volna Szokolov és Palmov irodalmi tanulmányokat a ruszról ifjuság körében. Ezek az utazások abba az időbe esnek, mikor a Krivoszjában és Herczegovinában a lázadás ütött ki.

Epen abban állott Ignatiev eselszövénye, hogy az egész monarchiában egyszerre készíttette elő a forradalmat. Szerencse volt, hogy Szkoebelv idejekorán kifecsegte Ignatievnek legtitkosabb terveit. A reindörös azonban már Szkoebelv fellépése előtt felfedezte az összeesküvés szálait és kitűdte az orosz apostolok útjait Gácsországból és Magyarországból, midőn Ibrahim családi titkokat tartalmazó iratát el akarta egnéni.

A hiányos vizsgálatnak első oka a ruszszul szervezett államrendörös volt; ez okból az esküdteknek gyenge gyanoúokból kellett kiindulniok. Dobrzanski Miroslaw osztrák és magyar ágeuseire, kipróbálása végett kezdetben csak jelentelen feladatokat, a nihilisták kifürkészését bizta, csak később akarta őket fontosabb dolgokkal megbízni.

Napi hírek.

— Az augusztus 2 iki emlékünnep. A magasztos emlékünnep, melyet a főiskolai ifjuság városunk polgárságának részvételével minden év augusztus hó 2-án rendez, a 1849-iki debreczeni csatában elhunyt hősök emlékére kegyeletteljesen tegnap delután tartatott meg. Az ünnepélyre nagy néptömeg gyülekezett delután 1/2 órákor a collegium előtt s vonult ki az elesettek sírházhoz, melyeken most is meglátzóttak T o t h M ó r királyi ügyész ur gondos kezei, ki faradhatlan buzgalommal törekszik már évek óta a sírházhoz vezető utat s a sírokat tatarozni, s méltóan feldiszíteni. Pontban 1/3 órákor megindult az ünnepélyes kivonulás a h o n v é d s í r o k h o z és pedig a következő sorrendben: 1. Tüzölő egylet élén a zenekarral 2. 1849-iki honvédek, 3. városi dal-egylet 4. Főiskolai ifjuság, 5. Torna-egylet, 6. Függetlenség kör, 7. Szabadelvű kör, 8. Ipari ifj. egylet, 9. Cszimadia társulat, 10. Tímár társulat, 11. Első sorban a lobogóval, másod sorban a lobogó nélkül kivonuló többi testületek, 12. A városi közönség. A h o n v é d s í r o k n á l a városi dalárda énekelte el a szözatot és néhány csatadalt; ezután B i b e r József hittanhallgató olvasott fel megható emlékszedet, mely az egyesereglett nagy közönségre mely benyomást gyakorolt. A temetőből a városba vonult a lelkes menet, s a h o n v é d s í r o k o n ismét a dalárda szép dalai hangzóttak fel, felváltva szavalatokkal melyekkel J e n e y Miklós és K i s s Sámuel urak tündek ki. A szavalatok bevégezése után a „Hymnus” hangjainál a legnagyobb rendben szözlött szét a közönség.

— Szent István napjára a vidékiek számára az idén remélhetőleg elegendő lakás lesz kapható Budapesten. Az országos ünnep leleményes és gondos rendezője br. Atzl Béla t. i. megkereste a fővárosi hatóság gazdasági hivatalát, hogy vállalja el a vidékiek számára a lakás közvetítést, mit a hivatal annál szivesebben tett meg, mert a vidékiek itteni kényelmétől, lakásukban való bízálmától függ Budapestben való tartózkodásuk hossza. E szerint a

főváros gazdasági főv. polgarokat, adó lakásuk lesvaló alkalmas valtalban (regi várbeljeleintett lakás indóházaknál a jén kézbe ittetlensegtől szabad sok és kereskedő a fogadókból k adva a mód a és nyugodtan fővárosban.

— A del Augusztus hó 5 gazdasági ülést Mihály egyházas másnak megval.

— A rum értesülünk, a kényelme érde Igy a többek k delüket szállító den rekeszében h a t s z e m é dig vidékről is intézkedik a re tartozó családta ismerősök, a lyeztessenek e nálunk, hogy a r ért nem közölj hatjuk, hogy a hetnek, a mint hogy amak eg hatók köztudor minthogy ez egyfolytatosan nek csak az i meg.

— Az ell emlektárgyait, rendeletileg a László és Kápvégrehajtok m. Az emlektárgy delü vert ezis baberkoszoruból sik fele ezt a igazság híres L genfeldi nemes pozsonyi szőlő 1867. A mási négy bársony ajándoka s arasorok vannak Antal honvédek hölgyek. 1868 tárgy egy disz de ennek kule meg.

— Halál pesti egyetemem házfogtan jogi lafionfűreda, val időzött, veszel és a legné szomorú hírt. helyet foglal e sorában. Müknyes emlék és magyar statisztartozik. Béke raival.

— B. Uj meg az önkény vigalom. A kegel vettv vég legfényesebben tekintetében a. Az ég haragos különösen deli aztán kiderült az azurkék visszolyogtuk visszerengő tekint csakhamar meg hölgyek közül zóket: Karaka Mariska kisass, Ilona Debrece kisasszonyokat érkeztek Debrerek, kik minnyesen sikerült.

— Buzia orvosok s ter hogy legközele ponti választu de csak a deb e felett határ meg Szatmár Miskolcz város vándortudósok.

— A va gróf főhadseg ezredes, a va határozott, h mál Lukullus csatlakozott. létre is jött. szorus fővel terem pedig i és ittak mind fesske-fészkek, galamb. A igénybe, s összesen 18,000 — A sz delmics hel

főváros gazdasági hivatala felhívja mindazon fővárosi lakosokat, kiknek Sz. István napján kiadó lakások lesznek...

A debr. ref. egyház tanácsa. f. Augusztus hó 5-dik napján d. u. fel 3 órakor gazdasági ulést tart...

A fumei kirándulás tárgyában, a mint értesülünk, a rendező bizottság a kirándulók kényelmére érdekel minden lehetőt...

Az elhunyt Vetter Antal altábornagy emléktárgyait, melyeket a megboldogult végrendeletileg a nemz. muzeumnak hagyott...

Halálozás. Dr. Konek Sándor a budapesti egyetemen a statisztika r. ny. és az egy háziotjan jogsított tanára...

B. Ujfaluiban a múlt hó 28-án tartott meg az önkényes tüzoltó-egyleti nyári táncvigalom. A kedélyes mulatság...

Buziás fürdő igazgatósága meghívta az orvosokat s természetvizsgálók vándorgyűlését, hogy legközelebbi ülését ott tartsa meg...

A varsói tisztikar mulatsága. Pillar gróf főhadsegéd és Mijanicz herceg huszárvezetésében, a varsói orosz helyőrség tisztjei...

A színházak tűzbiztonsága. Azon terjedelmes helyhatósági szabályrendelet, melyet a budapesti színházak tűzbiztonsága érdekében...

A budapesti színházak tűzbiztonsága érdekében a fővárosi közönsége a tűzbiztonsági enquete megállapodásai és a belügyminiszter által...

Eljegyzési hír. Spitzer Mór B. N. bajomi kereskedő, eljegyezte Weisz Linka kisasszonyt Földesről.

Négy embőr fült vízbe vétkes könnyelműség folytán tegnapelőtt este Bécsben öt fiatalembernek csónakázásra jött kedve...

A végrendelet miatt. Szekér József Jéffá presterai volt lakos, halála előtt végrendeletileg intézkedett hátrahagyott vagyonáról...

A budapesti nemzeti színházról. A nemzeti színház tagjai közül többen, kiknek szabadsága július végével lejárt...

Tüzesetek. O. Becsén, — mint lapunknak írják, múlt hó 16-án nagy zivatar közepe...

Megjegyzés. Máthé Eszter székelyhídi lakosnak 3 és 5 éves kis leányai július 26-án este vesélyesen megbetegedtek...

Munkások zavargása, az osztrák államvasút dorosmai hidján dolgozó munkások, mint Szegedről írják...

Vilmos császár Gasteinban. A német császárnak Gasteinban való időzése ez éven is nagy élénkséget kölcsönzött a híres furdőhelynek...

től jobbra a dolgozó-szoba van, balra pedig az ebédlő-terem. A furdő cabinet es az uralkodó kísérőinek szobái kiegészítik az izléssel berendezett lakást...

Leletlen anya. O. Becséről írják lapunknak: Szegedi Róza itteni lakosnő a múlt héten 5 éves leánykájával a két órányira fekvő Zsablyára indult...

A budapesti nemzeti színházról. A nemzeti színház tagjai közül többen, kiknek szabadsága július végével lejárt...

Az orr. A falu korcsmájában történt verekezés alkalmával az egyszeri kisbírónak leharapták az orrát...

CSARNOK.

Az orr. A falu korcsmájában történt verekezés alkalmával az egyszeri kisbírónak leharapták az orrát...

Egész bátran el lehet mondani, hogy az alakjától függ legtöbb esetben az egész arc kifejezése...

Férfiaknál azonban ez kevesebbé öltik szembe, mint a nőknél. Mert a ferisférség inkább a tetterőben, az erőlyben, jellemzőságra, okosságban és szívósságra nyilvánul...

Az orrarról látom, szokták közönségesen mondani. Bármily paradoxnak hangzik is ez a szólas, mégis a praktikus megfigyelés eredménye...

A kik házasságot akarnak, nagyon jól teszik tehát, ha az orrokat a legbuzgóbban tanulmányozzák. Az orr legvilágosabb az erély és a szenvedély nagyságát fejezi ki...

észre enged következtetni. Tragikus színésznők, kik hatalmas pathosokkal elragadnak, a természetől nyert ezen adományukat már orrukkal is elárulják...

Siemieradski „Nero fáklái” és Piloty „Germanicus diadalmenete” című festményei erre a legvilágosabb bizonyítékok szolgálnak...

A némes és tiszta szépség kifejezőjének tekintik a görög orrot, a mint az antik szobrokon látható. Egy görög arczel még ma is a legszabályosabbnak tartatik...

Ostoba és szemtelen embereket többnyire lapos, széles és meggömbült orrok bélyegzik. Az orrokról csaknem minden ember nemzetiségét is ki lehet találni...

Az orrok a magyar példaszóban is jelentékeny szerepet játszanak és nem egy találó jellemzésnél használtatnak föl.

A magyar ember arról, a kinek lassan mozog az agyveleje és nem igen körültekintő, azt mondja: „nem lát tovább az orra hegyénél...” — a szemtelen tolokodó szerinte: „mindenbe bele üti az orrát...” — és ha a paraszt embernek valahová utja van, mit nem akar mindenkinek „az orrára kötni”, ha kerdezik hová megy, azt feleli reá nagy bölcsen: „Az orrom után...”

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. Boldogfalva, aug. 3. (Érk. d. u. 3 óra.) A trónörökösét ma delután visszavárják a havasokról...

Triest, aug. 3. (Érk. d. u. 3 óra.) Tegnap este a fáklásmenet közé a corsón peterdát dobtak, mely fellobbanván, többen megsebesültek...

London, aug. 3. (Érk. d. u. 3 óra.) Egy angol század megveretéséről szóló hír, nincs megerősítve.

Közgazdaság.

A budapesti gabonatózsdéről. — aug. 2. Buzában ma élénk üzletünk volt. A kínálat nem birt megfelelni az eleven vételkéréseknek...

Eladatott: Buza: Tiszavidéki uj 100 mmásza 82 k. 10.80, 100 mm. 82.5 k. 10.75, 200 mm. 82.5 k. 10.75, 100 mm. 82 k. 10.75, 100 mm. 81.5 k. 10.75, 300 mm. 82 k. 10.77 1/2, 100 mm. 82.5 k. 10.65, 100 mm. 82 k. 10.75, 400 mm. 81 k. 10.75, 100 mm. 82 k. 10.60, 100 mm. 80 k. 10.60, 100 mm. 82.7 k. 10.77, 100 mm. 82 k. 10.80, 400 mm. 81 k. 10.80, 100 mm. 81.5 k. 10.80, 100 mm. 81.4 k. 10.65 100 mm. 80 k. 10.65, 100 mm. 80 k. 10.70 mind időre.

Felsőtiszavidéki 100 mm. 81 k. 10.50, 200 mm. 80 k. 10.30, 200 mm 80 k. 10.25, mind időre.

Pestmegyei 600 mm. 79.5 k. 10.27 1/2, 100 mm. 78.6 k. 10.30, 100 mm 77 k. 9.70, mind időre.

Fehérmegyei 4500 mm. 80 k. 10.05, 11-én szállítandó.

Bánati 300 mm. 82 k. 10.70, időre. Marosvidéki uj 100 mm. 82 k. 10.70, időre. Északmagyarországi uj 100 mm. 81 k. 10.25, mind időre.

A többi gyabánemekből jóformán csakely, üzlet volt. Rozs és árpa hiányzott, de jó kereslet mellett állomásokról 10—15 krral magasabb áron történtek vásárlások. Zab és tengeri forgalom nélkül árukat tartottak.

Határidőzlet.

Határidőben buza szállandó tavaszra 5 krral, őszre 10 krral magasabb, tengeri és zab változatlanok

